

ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНЕ ГОСПОДАРСТВО В ЕКОНОМІЦІ РЕГІОНУ

ст. викладач Лисиця В.І., студентка Босик А.В.

Житлово-комунальне господарство (ЖКГ) України є, поза сумнівом, однією з найменш реформованих сфер національної економіки. Прорахунки в підходах та зволікання з реформуванням галузі, складність накопичених у попередні роки проблем та відсутність комплексного системного підходу до їх вирішення призвели до істотного зниження якості житлово-комунальних послуг та обґрунтованого незадоволення населення рівнем обслуговування.

В ЖКГ України на сучасному етапі спостерігається поєднання проблем економічного, організаційного та технологічного походження.

При цьому слід наголосити на тому, що вихідною причиною низької ефективності українського ЖКГ є зазвичай не неефективний менеджмент, а технологічна застарілість, обумовлена тривалою загальною для всієї національної економіки «інвестиційною паузою», зтяжний характер якої посилюється для підприємств галузі через політизацію тарифоутворення. В даній ситуації спроби впровадження тарифів, що враховують необхідність повного відшкодування собівартості послуг та накопичення інвестиційних ресурсів для розвитку галузі, призводять до цінових пропозицій, що є неприйнятними з огляду на низьку платоспроможність більшості домогосподарств.

Основні напрямки підвищення ефективності ЖКГ:

I. Забезпечення дієвого регулювання діяльності природних монополій у сфері ЖКГ з метою мінімізації соціальної «ціни» реформування сектору.

II. Підвищення енергоефективності ЖКГ з метою зниження собівартості послуг та скорочення сумарних енерговитрат національної економіки.

III. Рационалізація системи управління ЖКГ з метою забезпечення ефективного поточного функціонування та цілеспрямованого реформування сфери.

В умовах трансформації економічних відносин і реформування житлово-комунального господарства ефективно використання

енергетичних ресурсів стає вирішальним фактором регіонального розвитку, оскільки зниження витрат на виробництво житлово-комунальних послуг сприяє підвищенню рівня рентабельності галузі, зменшує кількість збиткових підприємств, що значною мірою впливає на покращення житлових умов та якості життя населення України. У зв'язку з цим набувають актуальності дослідження теоретичних, методичних і практичних завдань з впровадження енергозберігаючих технологій у ЖКГ та удосконалення організаційно-економічних форм управління енергозбереженням у житлово-комунальному господарстві регіону на підставі дії механізму економічної мотивації.

Важливим економічним інструментом впровадження енергозберігаючих технологій є ціноутворення.

Підвищення рентабельності виробництва, зниження непродуктивних витрат енергетичних ресурсів на підприємствах ЖКГ супроводжується більш комфортними життєвими умовами населення за рахунок зниження витрат на виробництво житлово-комунальних послуг, більш ефективного використання енергетичних ресурсів.

Теплоенергетичні компанії є монополістами і це дозволяє їм встановити максимально високі тарифи на свою продукцію. І хоча ці тарифи підлягають узгодженню із Товариством захисту прав споживачів і Антимонопольним комітетом, а також затвердженню їх місцевими органами влади, це узгодження є досить формальним внаслідок ряду причин. Організації, що узгоджують та затверджують тарифи, в основному контролюють рентабельність теплоенергетичних компаній. Відсутність компетентних експертів у контролюючих органах не дозволяє зробити суворого аналізу складу витрат.

Цей недолік могло б компенсувати запровадження обов'язкового енергоаудиту з залученням спеціалістів енергосервісних компаній, що дозволило б стимулювати монополіста ліквідувати необґрунтовані витрати при виробництві своєї продукції.

На нашу думку тарифоутворення в ЖКГ потребує удосконалення у бік диференціації тарифів:

- відповідно до температурного потенціалу теплоносія, бо собівартість отримання 1 Гкал. тепла значно відрізняється для гарячої води та пари;
- в залежності від часу користування енергією: в базовий або піковий період тощо.

Це дозволило б зробити їх більш справедливими для споживачів.